

הודעה לעיתונות

ישראל צונחת למקום ה-76 בדירוג החופש הכלכלי, מהמקום ה-44 אשתקד. הונג-קונג וסינגפור במקום הראשון והשני.

17 בספטמבר 2008

לפרסום מייד

ירושלים, ישראל — ישראל נמצאת במקום ה-76 בעולם בדירוג החופש הכלכלי. כך לפי דוח החופש הכלכלי בעולם לשנת 2008, שפורסם אתמול בידי מכון ירושלים לחקר שווקים (JIMS). זוהי נפילה משמעותית לעומת השנה שעברה, בה עמדה ישראל במקום ה-44.

בעוד מדינות אחרות בעולם הפכו חופשיות יותר במהלך השנה שעברה, ישראל סובלת מיתר רגולציה ומגזר ציבורי מתנפח. מה שתרם בעיקר למיקומה הגרוע של ישראל בדירוג השנה הייתה נפילה חדה במדד ספציפי – השקעות ופרויקטים ממשלתיים – הבוחן את מידת ההסתייעות של המדינות בחברות פרטיות לעומת ממשלתיות כדי לייצר מוצרים ושירותים. מדד זה מפורסם על פי סטטיסטיקות של קרן המטבע הבינלאומית. "חברות ממשלתיות פועלות על פי כללים שונים מאלו של חברות פרטיות. הן אינן תלויות בצרכנים להכנסתן, או במשקיעים עבור גיוס הון. לעתים קרובות הן פועלות בשווקים מוגנים. מכיוון שחברות ציבוריות לא צריכות להתמודד עם תחרות, הן יכולות לדרוש מחירים גבוהים יותר עבור שירותים ברמה נמוכה יותר" אומר פרופסור רוברט סאור, נשיא מכון ירושלים לחקר שווקים.

הדוח מדרג את הונג-קונג במקום הראשון, כאשר סינגפור וניו-זילנד הן הבאות בתור. זימבבווה שוב נעלה את הרשימה בקרב 141 המדינות הכללות בדוח, כשלאחריה אנגולה ומיאנמר.

הדוח השנתי לחופש כלכלי מפורסם בידי מכון פרייזר בקנדה, תוך שיתוף פעולה עם מכונים עצמאיים ב-75 מדינות ואזורים. הדוח משתמש ב-42 מדדים שונים כדי לדרג מדינות סביב העולם על בסיס מדיניות המעודדת חופש כלכלי.

אבני היסוד של חופש כלכלי הם זכות בחירה אישית, חליפין מרצון, חופש התחרות וביטחון הקניין הפרטי. החופש הכלכלי נמדד בחמישה תחומים שונים: (1) גודל הממשלה; (2) מבנה חוקתי ואבטחת זכויות הקניין; (3) גישה למטבע יציבה; (4) חופש הסחר הבינלאומי; (5) רגולציה של אשראי, עבודה ועסקים.

מחקרים מדגימים כי אנשים החיים במדינות בעלות רמות גבוהות של חופש כלכלי נהנים מיותר שגשוג, יותר חירויות ותוחלת חיים ארוכה יותר. דוח השנה הנוכחית כולל מחקר חדש המצביע על השפעת החופש הכלכלי על צמצום העוני.

"חופש כלכלי הוא אחד מהיסודות העיקריים במדינות המשגשגות ביותר בעולם. מדינות בעלות רמה גבוהה של חופש כלכלי הן גם מדינות בהן האזרחים נהנים מרמת חיים גבוהה וחירויות הפרט. מדינות בתחתית הרשימה עומדות מול מצב הפוך; אזרחיהן בדרך כלל אביונים ועומדים מול ממשלה מושחתת", אומרת קורין סאור, מנהלת מכון ירושלים לחקר שווקים.

אלה הם הציונים בהן זכתה ישראל במדדי המפתח של חופש כלכלי (ציון הנע בין 1 ל-10, כשציון גבוה מציין חופש כלכלי רב יותר)

גודל הממשלה: 3.8 לעומת 5.3 אשתקד.

מבנה חוקתי וביטחון זכויות הקניין: 6.2 לעומת 6.6 אשתקד.

גישה למטבע יציב: 9.1 לעומת 9.3 אשתקד.

חופש לסחר בינלאומי: 7.6 לעומת 7.8 אשתקד.

רגולציה של אשראי, עבודה ועסקים: 6.4 לעומת 6.7 אשתקד.

הדירוג של ישראל ירד משמעותית באשמת המגזר הציבורי המנופח של ישראל. אחד מהציונים הנמוכים ביותר של ישראל (2.1), שנשאר יציב מאז 1990, הוא בתחום הוצאות המדינה כאחוז מסך הצריכה. ישראל מאבדת נקודות גם הודות לרמת מיסוי כבדה ביותר.

את הדוח המלא ניתן למצוא באתר www.freetheworld.com

חופש כלכלי ועוני עולמי

דוח 2008 לגבי החופש הכלכלי העולמי מכיל בתוכו מחקר חדש מגווארטני וסת' ו. נורטון, פרופסור לעסקים במכללת וויטון, הבוחן את תרומת החופש הכלכלי בצמצום העוני. הם מצביעים על כך שמחקרים רבים הראו שמדינות הנהנות מיותר חופש כלכלי צמחו במהירות רבה יותר והגיעו לרמות הכנסה לאדם גבוהות יותר מאשר מדינות פחות חופשיות; לפיכך, נראה כי צמיחה זאת אמורה לסייע בצמצום העוני.

"אם מדינה מאמצת רפורמות התומכות בחופש כלכלי, האם מצבם של העניים ישתפר?
התיאוריה מצביעה כי התשובה לשאלה זו היא 'כן', אם כי צמצום משמעותי בעוני ככל הנראה יארך זמן", אמר נורטון.

"ייתקח זמן עד ששינוי במדיניות יצבור אמינות, עד שמשקיעים ומקבלי החלטות אחרים יגיבו לסביבת העסקים המושכת יותר, עוד שקצב הצמיחה יתגבר. כשרמת החופש הכלכלי הגבוהה יותר מחזיקה מעמד וקצב הצמיחה המהיר מתמשך, שיעורי העוני יצנחו, וקצב נפילתם יהיה מהיר יותר ככל שהזמן עובר".

על דירוג החופש הכלכלי

דירוג החופש הכלכלי בעולם בוחן את המידה בה מדיניות ומוסדות במדינות שונות תומכים בחופש כלכלי.

הדוח השנה מדרג 141 מדינות המייצגות 95% מאוכלוסיית העולם עבור שנת 2006, השנה האחרונה לגביה קיימים נתונים. הדוח גם מעדכן נתונים מדוחות קודמים באותן מקומות שהתגלו נתונים חדשים.

למידע נוסף על רשת החופש הכלכלי, נתונים, ודוחות קודמים בנושא חופש כלכלי עולמי, הנכם מוזמנים לבקר באתר www.freetheworld.com

למידע נוסף, צרו קשר:

מכון ירושלים לחקר שווקים
www.jims-israel.org

קורין סאור, מנכ"לית
054-7650125

Corinne.sauer@jims-israel.org